

“Erk”ek TKP

Kapitalizme ve emperyalizme karşı olmak temelinde devrimci bir pozisyon tarifi yapan örgütlü politik güçlerin, iddia ettikleri misyona uygun sağlam bir pratik yönelim ve duruş içinde olup olmadıklarını sinamada iki tarihsel-politik ölçüğe başvurulabilir. Bunlar, ulusal sorun ve kadın sorunudur. Bu iki soruna yaklaşım tarzı ve uyguladıkları somut çizginin ideolojik, politik ve örgütsel argümanları, her politik parti ya da örgütün geçmiş-gelecek bütünlüğü içindeki yön gerçeğini açığa çıkaracaktır.

Ezen ulusun ezilen ulus üzerindeki, ezen cinsin ezilen cins üzerindeki mülkiyetçi egemenliğinin ideolojik ve politik bakımdan ne ölçüde reddedildiği, bir partinin özel mülkiyet dünyası karşısındaki duruşunun da turnusol kağıdıdır. Özel mülkiyet dünyasına lanetler yağdırırken, ezilen ulus ve cins üzerindeki egemenliğe suskun kalmak, devrim, hele de komünizm iddialı partilerin iddialarıyla aralarındaki çelişkiyi ortaya koyar. Şovenizm ve ataerkillikle düşünsel ve politik hesaplaşmanın düzeyi, özel mülkiyet dünyasıyla o partinin arasındaki mesafeyi ortaya

koyar, ele verir. Bu iki alanda sözle eylemin tutarlılığı, bir partinin ya da örgütün gerçekte ne kadar düzen/sistem karşıtı olduğunu da gösterir.

Kadın sorununun çetrefilli labirentinde dolaşırken ve bu sorun üzerine marksist değerlendirmeler yaparken ulaştığımız sonuçları, ulusal kurtuluş mücadelesine, ulusal soruna verdiğimiz yanıtlarla karşılaştırmak, önemli açılımlar sunabilir. Temelden çözümlerinin özel mülkiyetin ortadan kalkmasıyla gerçekleşecek olmasına rağmen demokratik hak ve özgürlükler çerçevesinde somut ve acil talepler içermeleri, bağımsız örgüt modelleri sorunları vb. gibi noktalarda ortaklaşmaktadır bu iki sorun. Dolayısıyla iki sorun üzerine teori oluşturmak da, oluşturulan teoriyi uygulamak da siyasal hareketler için kaygan bir zemin hazırlamaktadır.

ÖDP'nin Kürt Ulusal Hareketi karşısındaki sosyal-şoven konumlanması, siyasi korkaklığı bir yanda, feminizmi kapsama çabaları, kadın hareketinin liberal ve “radikal feminist” öğretilerinden beslenme çabaları diğer yanda duruyor; örneğin.

Kürt yurtsever hareketinin ulusal devrimci döneminde kadının özgürlük mücadelesine teorik ve pratik olarak kazandırdıkları tarihsel olarak irdelenmeyi hak ederken; 1999'da ulusal reformizme kaymasıyla, küçük burjuva feminizmin "derin" sularında acemice kulaçlar atmasının eş zamanlı gelişmesi de bir o kadar incelenmeye değer.

Kürt Ulusal Hareketi ve bu hareketin kadın cephesinin sorunsalları ile ABD'de siyah hareketi ve siyahi feminizmin gelişimi de çarpıcı benzerlikler içermekte.

Ulusal hareketler, kendi sınırları içerisinde kadın sorunu noktasında bu daralma ve genişlemeyi devrimcilik ve reformizm çizgileri arasında gidip gelirken yaşamaktalar. Ancak kendilerine "sosyalist" hatta "komünist" diyen legal ya da illegal örgüt/partilerin ulusal soruna yaklaşımları ile kadın sorununa yaklaşımları arasındaki bağıntı, ulusal körlük ile cinsiyet körlüğünün eş zamanlı ilerlediğinin verilerini sunuyor.

"Kadınlık"ı Algılamak ya da Cinsiyet Körü TKP

Türkiye Komünist Partisi (TKP) ise hem ulusal sorun, hem de kadın sorunu düzlemlerinde özel mülkiyet düzeniyle mesafesi en dar partilerden birisidir. Kürt sorunuyla ilgili tartışma, bu yazının konusu değil. Yazının konusunu oluşturan TKP ve Kadın başlığı ise kadın sorununun; kadın hareketinin dışında, kadın sorunu eksenindeki mücadeleden kopuk ve bilinmez bir geleceğin devrim programları ile nasıl çözülemeyeceğinin tartışılmasıdır.

Bu tartışma da bir bakıma, ulusal körlük kadar cinsiyet körlüğünün de hangi dar-teorici örgüt biçimlerini doğurduğunun, kadın sorununa yabancılaşmanın ve soyutlamalar üzerinden, kitlelere uzak politika yapmanın kaçınılmaz sonuçlarının ortaya konulması bakımından önemlidir.

Beslendiği kanallar küçük burjuva aydınların bireyci kan damarları olan TKP, toplumsal cinsiyet rollerini ve bu cinsiyet rollerinin emekçi kadınların günlük yaşamlarındaki yansımalarına ancak at gözlükleri ile bakabilmektedir. Bu bakımdan bütünlüklü değerlendirildiğinde TKP ve onun erkek egemen politika yapış tarzı ya da emekçi kadınlar üzerinden

Buyuruyorlar ki; kadınların sorunları iştir, aştır, ekmektir, çocuklarının geleceğidir. "Tıpkı erkekler gibi!" Fakat gerçekte, kadınların cins olarak baskı altında olmaktan kaynaklı sorunları da vardır. TKP'nin tarifi, bu özel baskıyı gizleyerek erkek egemen düzenle suç ortaklığı yapıyor.

salt oportünist tarzda açılımlar getirmesi, cinsel politika üzerine nasıl gidilmeyeceğinin ve emekçi kadınların kitle hareketine ve devrimin saflarına nasıl kazanılamayacağına nasıl anlaşılacağı en belirgin siyasal ve teorik hatırdır.

"Diğer tüm kapitalist ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de kadınlar, ek baskı ve sömürü biçimlerine maruz kalmaktadırlar. Sermaye düzeni, kendi egemenliğini süreklileştirmek ve ücretli emek sömürsünü yoğunlaştırmak için diğer toplumsal eşitsizlikler gibi kadın-erkek eşitsizliğini de korumakta ve kullanmaktadır. Dolayısıyla sermaye ilişkilerinin ortadan kaldırılması, 'kadın sorunu'nun gerçek ve nihai çözümü için de bir ön koşuldur."

"Kadın" sorununu algılamak, çözümlenmek ve tüm bunlardan yola çıkarak politika üretmek gibi kaygılar gütmeyen bir partinin tüzüğünde kadın sorunu üzerine söylenenlerin bununla sınırlı kalması, şaşırtıcı olmasa gerek.

İktidarın bir parçası olarak ataerkilliğin çözümlenmesi, sistemi ve egemenleri olduğu kadar onu eleştirenleri de zora sokar. Kadın sorununa dair cinsiyet körü bir parti olan ve adeta bununla övünen TKP ise bu konudaki politikasızlığının da teorisini yaparak kendi duruşunu meşrulaştırma çabaları içerisinde.

Ataerkillik sözcüğü ile kapitalizmi yan yana getirmemekteki ısrarcılığın altında, TKP'nin emperyalizm ve kapitalizm çözümlerindeki sakatlıklar yatmaktadır.

TKP, kadınlar üzerindeki "ek baskı ve sömürü biçimlerini" açıklamaya hiç yanaşmaz. Çünkü onun fellik fellik kaçtığı gerçeklik, emperyalist kapitalist sistemin içine yuvalanmış erkek egemenliğidir. Erkek egemenliği, ataerkillik ya da patriyarka (kullanılan siyasal harekete göre anlamı farklılaştırılmaya çalışılsa da her üç sözcük de gerçekte aynı anlamdadır), kadınları ve özellikle emekçi kadınları ezme ve ikincilleştirmek için kurulmuş bir iktidar biçimidir ve kapitalizmi besler, kapitalizmle beslenir. TKP, genel bir kapitalizm eleştirisiyle, ataerkillik gerçeğinin üzerine örtüyor.

Kadınlar üzerindeki ek baskı ve sömürü biçimlerinin adı ATAERKİLLİKTİR, sayın TKP teorisyenleri! Bu "ek" baskı ve sömürü biçimleri de bir bü-

tün olarak emekçi kadınların yaşamını biçimlendirmektedir. Kadının evdeki, okuldaki, işteki, yaktaktaki, mutfaktaki, sokaktaki konumu, yani kadının varoluş alanlarındaki tüm konum ve rolleri bu toplumsal cinsiyet tarafından, biyoloji ile başlayıp sosyoloji ile biten tabloda biçimlendirilmektedir. Ve burada etken olan, biçimlendiren erkekken; edilgen olan ve biçimlendirilen ise kadındır. Emekçi kadın, sadece işyerinde çalıştığı kapitalist tarafından değil, ama bizzat kendi eşi, erkek kardeşleri veya babası tarafından da ezilmektedir. Emekçi kadınların büyük bir kesimi ise zaten ya ev emekçisi olarak ya da tarlada “ücretsiz aile işçisi” olarak çalışmaktadır. Dolayısıyla sorun, hiçbir biçimde salt (kadınların erkeklerle eşit ücreti almadıkları anlamında) ücretli emek sömürsüne indirgenemez. Mesela şu tespitite olduğu gibi:

“Bugün emekçi kadınların savaş sorunu vardır, ekmek sorunu vardır, iş sorunu vardır. Çocuğunu sağlıklı bir biçimde büyütmeye, okutup iyi bir meslek sahibi yapabilme sorunu vardır. Tıpkı erkekler gibi!” (Konumuz Patriarka mı? Gonca Eren, Gelenek Dergisi, Sayı 73, Şubat 2002)

Buyuruyorlar ki; kadınların sorunları iştir, aştır, ekmektir, çocuklarının geleceğidir. “Tıpkı erkekler gibi!” Fakat gerçekte, kadınların cins olarak baskı altında olmaktan kaynaklı sorunları da vardır. TKP'nin tarifi, bu özel baskıyı gizleyerek erkek egemen düzenle suç ortaklığı yapıyor. Kadınlar evlerinde dayak yiyor, evlerinden dışarı çıkmaları binbir yolla engelleniyor, ev işlerinin tüm köreltici yükü kadının omzuna bindiriliyor, evin ekonomik olanakları ise erkeğin egemenliğine geçiriliyor, kadınlar sokakta cinsel tacize-tecavüze maruz kalıyor, erkeğin 'namusu' sayılıp töre cinayetlerinde katlediliyor, vb. Bu tür sayısız biçimde kadın, cins olarak baskı altına alınıyor, işçi sınıfı ve emekçi milyonların yarısını oluşturan kadınlar, bizzat erkek emekçiler tarafından da baskı altına alınıyor, eziliyor. Erkek emekçi burada, öğretilmiş erkekliğin verdiği rolü oynayarak, kadını kapitalist düzenin istediği kalıba sokuyor. Dolayısıyla kapitalizmle suç ortaklığı yapıyor, bu düzene hizmet ediyor. Kapitalizm, öğretilmiş erkekliği, bu kölece bilinci, kadını köleleştirmek için kullanıyor.

Dahası, kadınların iş, aş, ekmek, geleceksizlik sorunlarını da “tıpkı erkekler gibi” yaşadıkları öne sürülemez. Kadınlar, salt kadın oldukları için bu sorunları daha derinlemesine ve daha büyük bir acıyla yaşıyorlar. Eşit ücret alamıyor, aldıkları ücret de çoğu zaman evde eşleri tarafından ellerinden alını-

yor, savaşlarda bedenleri savaş ganimeti olarak kullanılıyor, çocuklarını ve eşlerini yitirip yaşamın tüm yükünü sırtlamak zorunda kalıyor, ilk işten atılan oluyor; sadece kapitalizmin ekonomik engelleri ile değil, ataerkilliğin kültürel engelleriyle de çalışması engelleniyor vb.

Fakat TKP, erkek egemen düzenin bu baskısına karşı mücadeleden kaçışını, bildik kof radikalizmle örtmeye çalışır. Ne de olsa tacize, tecavüze, kadına yönelik şiddete karşı mücadele, reformlar için mücadeledir. Ve bu talepler “karşılabilir” olduğu için gereksiz; “uygulanabilir” olduğu için “sistem-içi”dir. TKP'nin ne kadar sistem-içi ya da dışı olduğu tartışması bir yana, kadına yönelik şiddet mekanizmaları, kapitalist sisteme içkindir; dolayısıyla bu mekanizmalara saldırı, kapitalizme de saldırı anlamına gelir. Sorun, bu mücadelenin hangi perspektifle ele alındığıdır. Bu noktada feministlerle komünistleri ayıran, ikincilerin kadın sorununa duyarsızlığı olamaz. Bu iki akım, kadının kurtuluşu uğruna mücadeleyi bağladıkları programla, bu mücadelenin yürütülüş perspektifi ve tarzıyla ayrışır.

Dayak, taciz, tecavüz, yani herhangi bir kadının bu “günlük”, “sıradan” ve salt kadın olduğu için karşılaştığı sorunlar, TKP'nin neden umurunda değil? Ataerkilliğin, kadına yönelik şiddetin üzerinden atlamak, buna karşı etkin hiçbir mücadeleyi yürütmemek, hatta teori düzeyinde dahi bu sorunu görünmez kılmak, apaçık bir oportünizm değil de nedir? Erkek egemen düzenle uzlaşmanın bundan alası olur mu?

Kadına yönelik şiddetle mücadele, sistemin alt ve üst yapısına ait kurumların hepsine sindirilmiş bir cinsel politika ile mücadeledir. İdeolojik, ekonomik ve fiziksel şiddettir bahsettiğimiz. Münferit olaylar değil, bütünlüklü bir politikanın ta kendisidir. Kapitalizm, cinsel politikası ile kendini ebedileştirmeyi amaçlar. Toplumun en çok ezilen kesimi kadın, birey olamamış kadın, kapitalist sistemin devamının garantisidir. Ezelden ebede bir ataerkillik, ezelden ebede bir özel mülkiyet düzenini koşullar. Kadın bedeni üzerindeki mülkiyet sorunu kapitalist hukukun da sorunudur, kapitalist eğitimin de; medya da buradan güçlenir/güçlendirir, kronik işsizlik de.

Evet, kadının kadın olduğu için yaşadığı sorunlar kapitalizmle ortaya çıkmamıştır. Ancak, kapitalizm, kadını kadın olduğu için baskılandırıran patriarkayı kendine vazgeçilmez bir sıfat olarak alıp kadını erkeğe, erkeği ise sisteme ait kılmıştır. Kadını çarpık iktidar bilinci ile ezen ‘erk’ek, bu yoldan kendi iktidarı-

nı pekiştiren de kapitalist ataerkilli sistemdir.

Diğer yandan, TKP, ataerkilliği kapitalizm öncesi bir olgu olarak görüp analiz ederek de güncel mücadelenin kapsamından çıkarmaktadır:

“ABD gibi emperyalist bir ülkede bile köleci toplum kalıntıları sürmekte ve beyaz polisin siyah vatan-dışı sokak ortasında, göz altında döve döve öldürürken gösterildiği TV görüntülerinin de polisi aklamak için bin dereden su getirdiği...”, *“ Feodal değerlerin mülkiyetçi ve gerici yanlarının devamından faydalanarak sömürü şanslarını arttıran egemenler...”* (Bir Cinayetin Ardından Fadimeler, Feodalizm ve Gericilik, Necmettin Salaz, 15 Şubat 2002, Sol Dergisi)

Namus cinayetleri kadar tecavüzler de, kadının eve bağımlılığı da gerici feodal düzenin kalıntılarıdır! Ataerkilliğin, sınıflı toplumların en kurumsallaşmış iktidar biçimlerinden, sömürü ve baskı ilişkilerinden biri olduğu ve en az feodalizm kadar ve gerçeklikte ondan daha yoğun ve çeşitli biçimlerde kapitalizm tarafından kullanıldığı gerçeği, TKP'nin emperyalizm ve kapitalizm tahlilleri ile çelişir. Bu nedenledir ki, ataerkilliğin somut ve göz ardı edilemeyecek biçimde ortaya çıktığı noktalarda bu, TKP'nin erkek dilinde ancak feodalizmin kalıntıları olarak yer bulabilir. Oysa kapitalizm, tarihsel olarak kendisini önceleyen ataerkilliği devralır ve bunu kendi sisteminin bir unsuru haline getirir. Kadın üzerindeki ataerkilli boyunduruk, kapitalizmin sömürü biçimleriyle uyum sağlar, iç içe geçer. TKP'nin bu tezleri, kadın sorununu kapitalizmin gelişmesinin çözeceği biçimindeki antika Kemalist modernleşmeciler düşüncelerin güncel yansımalarıdır. Oysa kapitalizmin gelişmesinin en 'olgun' ve çürümüş biçimini aldığı toplumlarda kadının ezilmesi çok çarpıcı biçimler almıştır. ABD'de dakikada 60 kadının tecavüze uğruyor olması, bunun yalnızca küçük bir örneğidir.

Kapitalizmin ataerkilliği bir habitat olarak kullandığı gerçeği, TKP için teorinin kör kuyusunda unutulmuş bir durum oluyor, ama kadınlar için bu çok büyük ve acı bir gerçektir. Kapitalizm geliştikçe ataerkillik ortadan kalkıp yok olmuyor, kapitalizme özgü yeni biçimler kazanarak varlığını sürdürüyor. Özellikle de en yoksul emekçi halk kitleleri arasında.

Dünya nüfusunun yarısına yakın bir niceliğe denk düşen emekçi kadınların sınıfsal gerçekliklerinin, sorunlarının ve çelişkilerinin farkına varıp örgütlenebilmeleri için öncelikle aşmaları gereken kurumsallaşmış bir ataerkillik ve tam da bu yüzden bu

ataerkilliği her gün daha fazla kurumsal hale getiren bir kapitalizm gerçekliği vardır. Sistemin kadınlara dayattığı tüm bu ezilmişlik ve edilgenlik statüsü, TKP'ye göre gerici-feodal düzenin yansımalarıdır. İş böyle olunca kapitalizmle beslenen ve kapitalizmi besleyen ataerkilliğin sözü dahi edilmezken, İslami akımların türban talebi “birincil” mücadele alanı olarak konulur.

TKP, Türk işçisinin Kürtlere yönelik şovenist ruh haliyle nasıl uzlaşıyor; erkek işçilerin kadın üzerine uyguladığı baskı ve sömürü biçimleriyle de öyle uzlaşıyor.

Evet, kapitalizmin ürettiği “erkek” karakteri, kadın karakterini kişiliksizleştirerek kendini var eder. Ataerkilli kapitalist sistemde “erk”ek, yabancılaştırdığı kadın üzerinden kendini tanımlar. Çünkü bu sistem, sahip olduklarımızla size yer açar. Kadına sahip olduğunuzu düşünen proleter erkeğin, ödüllü çarpık bir iktidar bilincidir. Hiçbir şeye sahip olmayan emekçi kadının bu sistemdeki yeri ise ancak hiçliktir.

Kadın-erkek eşitsizliği, partilere de yansır

Kadın hareketi/örgütlülükleri üzerindeki değerlendirmelerinde ise TKP, bağımsızlığın ve oportünizmin dibine vurur.

“İşçi sınıfı hareketinin kendisine bir ittifak konusu olarak göreceği bağımsız bir 'kadın hareketi' ise her zaman sınıflar üzerinden siyaset yapmak zorunda olan komünist hareketin kendisini inkarı demektir.” (Daha Fazla Siyaset Daha Fazla Parti, Kemal Okuyan, Gelenek Dergisi, Şubat 2002, Sayı 73)

“Kadınlar içerisinde parti çalışması bir alan olarak tarif edilebilir. Bu çalışmanın tutamak noktasını kadınların, kadın olmalarından kaynaklı problemlerine eğilmek olarak tarif etmek ciddi handikaplar barındırır.” (Konumuz Patriarka mı? Gonca Eren, Gelenek Dergisi, Sayı 73, Şubat 2002)

“Kadınların bağımsız ya da özerk bir siyasal örgütlenme içine girmelerini ya da komünist parti içinde ayrı bir kadın örgütlenmesini savunmak, cinsiyet temelli ayrımcılığı yeniden üretmek ve bizzat kadın sorununa giden yolda yeni engeller yaratmak anlamına gelecektir.” (Sosyalizm Programı ve Temel Siyasi Tezler, S.56, Gelenek Yayınları)

TKP, demokratik kadın hareketini inkar ettiği gibi, kadın komisyonlarından kadın kollarına, kadın derneklerine; kadına özgü her türden bağımsız ya da özerk örgütlenmesini de, karşısına 'sınıfın birliğini' koyarak reddeder.

Demokratik kadın hareketinin, “sınıflar üzerinden” politika yapan KP'nin kendini inkarı olduğu tezi; tersinden, kadın sorununun varlığının ve bu sorun zemininde ortaya çıkan kadın hareketinin inkarıdır. Eğer kadına yönelik bir cinsel baskı varsa, bu baskının hukuki, fiziki, ideolojik biçimlerine karşı bir direniş

de gelişecektir. Demokratik kadın hareketi, erkek egemenliğine vurduğu her darbeye, işçi sınıfının sosyalist devrim amacına hizmet eder. Çünkü kadınların kazandığı her demokratik hak, kadın işçilerin örgütlenmesini kolaylaştırır, işçi kitlelerini ataerkil düşüncenin zincirlerinden bir nebze kurtarır. Tersine, kadının ezilmesinin bütün biçimleri, işçi sınıfının savaşımını geriletken bir rol oynar. Dolayısıyla KP'nin “sınıfsal” politikası, kadının cins olarak ezilmesine karşı aktif, hatta en önde savaşımı içermek zorundadır ve tabii ki, demokratik kadın hareketi, yeni bir dünya uğruna savaşımında işçi sınıfının müttefikidir.

İki kez ezilen emekçi kadına, erkeklerle aynı yöntemler ve araçlarla gitmek, kadın kitlelerini örgütleme iradesinin ve kararlılığının zayıflığından başka ne anlama gelir? Kadınlara özgü kitle dernekleri ve tabii ki parti içinde kadın komisyonları, emekçi kadının, kadın olmaktan gelen çifte ezilmişliğiyle baş ederek, emekçi kadını örgütleme iradesinin yansımalarıdır. Bu, emekçi kadınlara özgü, seslerini duyurabilecekleri, ses ve güç olabilecekleri, kendilerindeki gücü görebilecekleri örgütlülükler kurmak demektir. Kadın örgütlülükleri, kadın mücadelesinin sosyalizmde çözülebilir olduğunun garantisidir aynı zamanda. Özgür kadını yaratmaya doğru atılmış adımlardır.

“Var olan kadın örgütleri içinde çalışma yürütülebilir” yaklaşımı ise ancak “erk”ek TKP'ye yakışır. Bu tıpkı, “NATO'ya karşı emekçi kadın komiteleri” ile örgütlenmede, “Emekçi kadınlar BOŞ VERMEYİN, TKP'ye oy verin” sloganıyla kadınlardan oy istemediği gibi, faydacı bir yaklaşımdır.

Aynı TKP, program tartışmalarında ısrarla Leninist kadroların kadınının, erkeğinin olamayacağından bahsetmektedir. Onlara göre “Mücadele, mücadeleye katılanları evden dışarı çıkarır, fiziksel ve düşünsel anlamda özgürleştirir. Kadın-erkek eşitsizliği mücadele içerisinde önemsizleşir.” (Zeynep Güler,

TKP, demokratik kadın hareketini inkar ettiği gibi, kadın komisyonlarından kadın kollarına, kadın derneklerine; kadına özgü her türden bağımsız ya da özerk örgütlenmesini de, karşısına 'sınıfın birliğini' koyarak reddeder.

Konferans 2002 Notları)

Fakat hiçbir parti, içinde bulunduğu toplumun çelişkilerinden azade değildir. Bir toplumda kadın-erkek çelişkisinin varlığı tespit ediliyorsa, o toplumun bir ögesi olarak parti de, bu çelişkinin bir biçimde yaşam bulduğu bir organizmadır. “Mücadele”nin partilerde kadın sorununu,

hatta kadın-erkek eşitsizliğini ortadan kaldırdığı iddiası, bu sorundan kaçınmanın, üstünü örtmenin, duyarsızlığı meşrulaştırmanın teorisi. Ve bu bahiste, TKP, ne yazık ki yalnız değildir.

Kadın-erkek eşitsizliği hiçbir biçimde sadece kadının mücadeleye atılmasıyla ortadan kalkmaz. Kadın, partiye kendi gerçek toplumsal durumuyla birlikte gelir. Tabii ki, erkek de.

Kendi bedeni ve kimliği üzerinde hiçbir söz hakkı olmayan, dolayısıyla yaşama, emeğine, kendine, bedenine yabancılaşmış, evinden çıkamayan, dünyayı TV ekranlarından ve kendi kapısının önünden ibaret gören, işyerinde en az ücretle çalıştırılan, “kutsal annelik” maskesinin altında tutsaklaşmış, özgürleşmeyi “marka giymek, makyaj yapmak” olarak algılayan; kocası, babası yani hayatındaki “erk”eklerin namusu olarak korunan kadının, bir partide örgütlendiği ve emperyalizme karşı mücadeleye giriştiği için kendiliğinden biçimde dönüşeceği ni, özgürleşeceğini mi zannediyorsunuz!

Toplumdaki kadın-erkek eşitsizliği kuşkusuz kendine has bir biçimde parti içi bir eşitsizlik biçiminde yeniden üretilir. Bu çelişki yok sayılamaz, ama onunla baş edecek politikaların ne olabileceği tartışılabilir. Bunu önlemenin yegane gerçek yolu, kadına yönelik pozitif ayrımcılıktır. Gerçek hayat karşısında eşit olmayanları hukuken eşit ilan etmek, adaletsizliğin ve eşitsizliğin biçimlerinden birisidir.

TKP'nin pozitif ayrımcılık karşısındaki tavrı ise, kadın sorunundaki tavrının bir yansımasından ibarettir:

“Pozitif ayrımcılık, kadınların toplum içerisinde ve dolayısıyla siyasette ezilmişliğinin parti içerisinde telafisine dayanır. Bu kadınlar zaten eziliyorlar, bir de biz ezmeyelim, karar mekanizmalarında yer verelim ya da yer veriyormuş gibi propaganda edelim anlayışının ürünüdür. ...

“Sosyalizm için parti saflarında mücadele eden kadınların parti içerisinde aşacakları sorumlulukla-

rın yolu kota vs. uygulamalarından değil, kadınların bizzat kendilerinin verdikleri emek, birikim, siyasal kavrayış ile açılır.” (Konumuz Patriarka mı? Gonca Eren Gelenek Dergisi, Sayı 73, Şubat 2002)

“Bu türden ‘çözümler’ partili mücadelenin doğasına içkin, ‘yapılacak işe/göreve uygun olanın’ seçilmesi gerekliliğiyle uyuşmadığı gibi, kadınların partide erkeklerle eşit ve bir olması gerekliliği ilkesine ‘zevahir kurtarma’nın ötesine geçip bu ilkenin yaşama geçirilmesine esas olarak katkıda bulunabilmesi de olanaklı görünmemektedir.” (Kadın Sorunu ve Sosyalizm, İlhami Alkan, Sol Dergisi, Mart 2003)

Kadın örgütlülüklerini şiddetle reddeden TKP’nin emekçi kadınların sendikal yaşama, siyasal faaliyetlere katılmalarında bir buz kıran rolü oynayan pozitif ayrımcılık ilkesini anlaması, hele hele uygulaması zaten beklenemezdi. Ancak onlar, sorunu düpedüz çarpıtıyorlar. Pozitif ayrımcılığı, biçimsel ve mekanik bir çerçeveye soktukten sonra, hayalet taşıyorlar. Pozitif ayrımcılık, kadının suni biçimde belli pozisyonlara getirilmesi sorunu olarak anlaşamaz. Pozitif ayrımcılık, kendini ifade etme, var etme sorunu yaşayan, örgütlenebilme sorunlarının en ağırını yaşayan kadınların örgütlenmesinin, kendini geliştirmesinin, siyasal önderler olarak yetişmelerinin teşvik edilmesi, önünün açılmasıdır.

Kadın üyeler almaya, bu üyeler arasından profesyonel devrimci kadrolar yetiştirmeye dönük özel bir politika ve yönelim olmadığı durumda, “yapılacak işe/göreve uygun olan” kriterinin işlenmesi kendiliğinden biçimde, erkek ağırlıklı bir

liderlik kadrosunu, politik ve teorik sorunların çözüm mercilerinin erkek kadrolarla dolmasını getirecektir. Kapitalizmde kadınla erkek arasındaki toplumsal işbölümü, “politize olmuş” biçimiyle parti içinde kadın ve erkek kadrolar arasındaki işbölümüne dönüşecektir. Bu, toplumsal eşitsizliklerin parti içinde yeniden üretilmesini önlemenin yegane yolu, partinin; özel, bilinçli ve iradi müdahalesiyle kadın işçi-emekçiler ve genç kadınlar arasından kadrolar çıkarmaya yönelmesi, bunları eğitmeye, önünü açmaya özel bir ağırlık vermesidir. Kapitalizmin dayattığı bu eşitsizliğin parti içine yansımaları, ancak bu biçimde geriletilebilir. Bu sorunu sadece “kadınların bizzat kendilerinin verdikleri emek, birikim, siyasal kavrayış”a havale etmek, sorunu bütün partiye ait kolektif bir sorun olmaktan çıkararak kadın kadroların omuzlarına yıkmak, dolayısıyla bu soruna duyarsızlık anlamına gelir.

Tabii ki, TKP bakımından soru şudur: Kadına ve onun sömürülmesine dair en ufak bir politikası, politikayı geçelim, duyarlılığı olmayan bir parti; kendi örgütü içerisine kattığı kadınları nasıl özgürleştirecektir?

Toplumun en örgütsüz kesimini oluşturan kadınlar arasında özel bir çalışma yürütme iradesi ve yönelimi olmayanların, tabii ki parti içinde kadının özel olarak teşvik edilmesi ve geliştirilmesi gibi bir iradesi de olamaz.

TKP’nin pozitif ayrımcılığa reddiyesi, bu yüzden düpedüz erkek gericiliğidir. ■